

Α. ΓΕΡΑΝΟΥ

ΟΔΥΣΣΕΑΣ

Α. ΓΕΡΑΝΟΥ

ΟΔΥΣΣΕΑΣ

ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥΤΟ ΔΕ ΓΡΑΦΗΚΕ ΚΑΘΟΛΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ

II

Πρωί. Τὸ Παλάτι τοῦ Ὀδυσῆα: μπροστὰ μεγάλη πλακόστρωτη ἀβλή με χαμηλές γαλάζιες κολόνες· στὴ μέση, μπρὸς ἀψηλὸ βωμό, τὸ χάλκινο, πολύμαστο, ξόανο τῆς Ἀφροδίτης.

Οἱ μνηστῆρες, ξαπλωμένοι σὲ ταύρινες προβειές, πίνουν· δούλες μπαινοβγαίνουν καὶ συγκεροῦν τὸ κρασί σὲ ἀψηλὰ χάλκινα κροντήρια.

Στὸ μέγαρο, μέσα, ἄλλες δούλες στρώνουν τὰ τραπέζια.

ΕΒΡΥΜΑΧΟΣ Ἀφροδίτη! Θυμήσου τὰ δαμάλια
ποὺ μουγκαλιώνοντας σύρθηκαν μὲ κέρατα
χρουνσὰ καὶ μὲ νεφρὰ διπλὰ καὶ τᾶσφαξα
στὴ χάρη σου! Τὰ πλούσια πέπλα θέλω
νὰ θυμηθεῖς, ποὺ ἀγόραξα νὰ ντύνω
τὸ σεβαστό, πολύθυζο κορμί σου!
Τὴν Ἀθηνᾶ γιὰ χάρη σου τὴν πέταξα
στοὺς πέντε δρόμους κ' ἔσθυσα τὴ φλόγα
ποὺ ἀγρύπναε, μπρὸς στὰ πόδια της, σὰ μάτι·
Σὲ γιόμοσα ταξίματα καὶ κνίσα
Γι' ἀφτὸ καὶ δὲ σοῦ κλαίγομαι, ζητιάνος,
μὰ πλερωμὴ ζητῶ. Σοῦδωκα, δῶς μου,
σ' ἔθρεψα, θρέψε με, ἂν μπορεῖς καὶ σύ!
Θυμήσου πὼς σὲ βρῆκα λιμασμένη,
σὰ σκύλα χωριογύρα, ἐδῶ, σὲ τοῦτες
τὶς ἄραχλες ἀβλές κ' ἐγὼ σὲ μάζωξα
Κερά νὰ σὲ θρονιαῖσω στὸ Παλάτι!
Ἐγὼ θὰ σὲ πετάξω πάλι, μάθε,
στὶς ρούγες, ἂν δὲ θῆς νὰ μὲ συντράμεις!

- ΑΝΤΙΝΟΟΣ** Τοῦ κάκου τὴν ἀνήλεη Ἀφέντρα κράξεις,
Ἐβρύμαχε! Κρασί γιομίστε, ξέχειλα,
τὰ χάλκινα ἀηληλὰ κροντήρια, δούλες!
Ναί, μὰ τὴ στάλα ἐτούτη, ἀπόψε ἡ κλίνη
τῆς καλῆς Πηνελόπης θὰ ραγίσει!
- ΕΒΡΥΜΑΧΟΣ** Πότε ἀπ' τ' ἀνώγια νὰ φανεῖ, τὸ τόξο
σὰν Ἀρτεμη στὰ χέρια της κρατώντας!
- ΛΕΙΩΔΗΣ** Φήμε, τὴν ἅγια λύρα σου ξεκρέμασε
καὶ στ' ἄτσαλα μυαλὰ τὴ γλύκα χύσε,
σιγά, τοῦ τραγουδιοῦ γιὰ νὰ μερώσουν!
Μὰ τί βογγᾷς καὶ ρίχνεις τ' ἀμπελόφυλλα
ποὺ τὸ σεπτὸ κεφάλι στεφανώνουν;
- ΦΗΜΙΟΣ** Ξανοίγω μιὰ μεγάλη αἱμάτου στάλα
μπροστά μου, στὸ τραπέζι!
- ΛΕΙΩΔΗΣ** Μὴ γελάτε!
τί τρέμω τὸν προφήτη νοῦ σὰν κλαίει!
- ΑΓΕΛΑΟΣ** (πεπιέται ταραγμένος)
Ἄα! ξαφνικὰ νογῆθηκε ἡ καρδιά μου
πὼς σήμερα, καθὼς ὁ μάντης ἔταξε,
τῶν εἴκοσι χρόνων σφαλίζει ὁ κύκλος!
Καὶ νάτον, στὸ κατώφλιο ὁ μέγας ἥσκιος
ἀπλώνεται κ' οἱ σκύλοι του γαβγίζουν!
- ΕΒΡΥΜΑΧΟΣ** Ἡ τρέμουλη καρδιά σας τότε φέρνει
κι ὄχι οἱ μαντεῖες.
- ΛΕΙΩΔΗΣ** Ἡ βίγλα ἀργεῖ..
- ΑΝΤΙΝΟΟΣ** Τί; ἀκόμα
δὲν τὴ βαρέθης, Λειώδη, νὰ σοῦ λέει
πὼς ἔρημο τὸ κῦμα στραφταλίζει
κ' ἡ γῆς καλὰ κρατᾷ τοὺς πεθαμένους;
- ΕΒΡΥΜΑΧΟΣ** Ντροπὴ νὰ μᾶς πλακώνει ὁ φόβος! Σήκω,
καρδιά, σὰν τὸ γιαλὸ κι ἀρμένισέ με!
Γιὰ φέрте τίς κοπέλες νὰ χορέψουν
κι ὅλοι ἄς μεθήσομε, ὅξω νοῦ, κοιτώντας
τ' ἄσπρα σφυρὰ πὼς παίζουν στὸ ἔρημο χῶμα!
- ΦΗΜΙΟΣ** Σταθῆτε, ἀκούστε πρῶτας τ' ὄνειρό μου!
- ΑΝΤΙΝΟΟΣ** Μὴν εἶδες τοῦ Ὀδυσῆα τὴν πλώρα ἀνάγερτη
νὰ σκίζει, μέσ' στὴ νύχτα, τὸ μυαλό σου;

ΦΗΜΙΟΣ

Σὰ νᾶχε ξημερώσει, καὶ συμπόσιο
 σὰν τὴ φωτιά τριγύρα στὰ τραπέζια
 καὶ στὶς καρδιές μας εἶχε ἀνάψει, μέγα!
 Κ' ἐγὼ στὴ μέση τραγουδοῦσα ὁλόρθος.
 Ψυχὴ νὰ βάλω τῶν γαμπρῶν στὰ στήθια
 Μὰ ἡ Πηνελόπη ξάφνου, ὡς κουκουβάγια,
 τοῦ Παλατιοῦ τὸ στρογγυλὸ φεγγίτη,
 γαντζώνοντας: «Καιρός, φωνάζει, ὁ ἀγώνας
 ν' ἀρχίσει!» Ἡ λύρα μοῦ γλιστρᾷ ἀπ' τὰ χέρια
 φτερουγητὸ κοράκου στὰ μηλίγγια μου
 γρικῶ καὶ μιὰ νεβρὰ νὰ κρούει τὸ νοῦ μου!
 Καὶ σὰν ὄχιὰ πὺν χύνεται ἀπ' τὰ δέντρα
 σουρίζοντας, τὸ μέγα τόξο χοίμησε
 ἀπ' τὴν κολόνα κι ὄρθιο στὸ τραπέζι μας
 ἀντιδονάει. Κ' οἱ πέτρες πὺν γυαλίζουν
 στὶς ἄκρες του, σὰ μάτια φλογοβόλα
 στρουφίζαν γύρα, ἀργά, διψώντας αἷμα.
 «Δράμε, Ἀφροδίτη! κράζω. Βόηθα! Βόηθα!
 Μὰ στὸ κατώφλι πάνοπλη ἀντικρύζω
 τὴν Ἀθηνᾶ, βουθὴ νὰ στέκει σειώντας
 τὸ χάλκινο κοντάρι—ὦ καὶ τὰ μπλάθα,
 τ' ἀχάραχτα πετράδια τῶν ματιῶν της
 ἀσάλευστα, στητά, πῶς μὲ καρφώναν!
 «Ὁνειρο θάνατο! φώναξα κι ἀνοίγοντας
 τὰ μάτια, ἀκούω τὸ δλέθριο νυχτοπούλι της
 νὰ σκούζει στὰ δεντρὰ κι ἀναμεσὸς
 στὰ φρύδιά μου τοῦ Ἀπόλλωνα τὸ μοῦγκρος!
 Ναί, σὰν τὸ θάνατο, ἀσφαλτα πλακώνει!

ΑΓΕΛΑΟΣ

Ἡ βίγλα!

ΛΕΙΩΔΗΣ

Μάερο μήνυμα μᾶς φέρνει,
 τὸ νοιώθω!

ΒΙΓΛΑ

(Ἡ γριὰ)

Ἀχ! ἦρθε!

ΑΝΤΙΝΟΟΣ

Ποῦ τὸν εἶδες;

ΛΕΙΩΔΗΣ

Πάει

χαθήκαμε!

ΑΓΕΛΑΟΣ

Ἦρθε!

ΕΒΡΥΜΑΧΟΣ

Τὰ ἥπατά σας γλίγορα
λυθήκαν κι ἄζωστοι ὅλοι σας τὴ θύρα
μὲ θολωμένο μάτι λαχταρᾶτε!
Ντροπὴ σας! Βίγλα, τὴν καρδιά προστάζω σε
γερά νὰ δέσεις καὶ νὰ πεῖς: Τὸν εἶδες,
γιά κ' ἔπαιξαν τὰ μάτια σου στὸν ἥλιο;

ΒΙΓΛΑ

Τὸν εἶδα μὲ τὰ μάτια μου! Χτὲς βράδι
κατέβαινα ἀπ' τὸ βράχο βλαστημώντας.
Μὰ ξάφνου, στὸ ἀπολίμανό μας ἔνοιωσα
καράβι ἀργὰ στὸ σούρουπο ν' ἀράζει.
Μὲ τὴν κοιλιά, σὰν ὄχεντρα γλιστρώντας,
στὰ σκίνα, τὸν ξεκρίνω νὰ πηδάει
μὲ ὀρμὴ στὴν ἀμουδιὰ καὶ στὸ καλύβι
τοῦ γουρουνᾶ μὲ βιάση νὰ δρομώνει.
Νύχτωνε πιά καὶ δύναμη δὲ μοῦμεινε
νάρθῳ καὶ νὰ σᾶς φέρω τὸ μαντάτο.

ΛΕΙΩΔΗΣ

Τώρα!

ΑΓΕΛΑΟΣ

Καλῶς νὰ ὀρίσει! Λέω καιρὸς
νὰ σηκωθοῦν τοῦ φόβου τὰ τραπέζια.

ΒΙΓΛΑ

Θεοί! Γιὰ τὸ Δυσέα, θαρῶ, μιλάτε!
Μὰ ἐγὼ γιὰ τὸν Τηλέμαχο σᾶς κραίνω!

ΑΝΤΙΝΟΟΣ

Γκρεμίσου γριά, μὴ σπάσω τὰ σαγόνια σου!

ΕΒΡΥΜΑΧΟΣ

ὦμιέ, ντροπὴ νὰ τρέμομε ἕναν ἄντρα!
Γελᾶτε σεῖς μὰ ἐγώ: Κρίμα στὴ νιότη
λέω, ποὺ λαμπρύνει ἀνάξια τὰ κορμιά μας.

ΛΕΙΩΔΗΣ

Χορέφτρες, σηκωθῆτε, ἡ γῆς ν' ἀνθίσει
καὶ τὰ χαμνὰ μας στήθη νὰ χαροῦνε.
Τὶ ἀναμεσὸς στὸν κόρφο τῆς γυναίκας
ὥς σὲ γκρεμὸν ἀνθεῖ τὸ ἀλησιμονάνθι.

ΕΒΡΥΜΑΧΟΣ

Φήμε, σὲ μέγα βύθος ἡ καρδιά σου
κατρακυλάει. Τὴ λύρα παίξε ἀνέγνοιαστα,
τὶ τὸ γραφτὸ κανεῖς δὲν τὸ ξεγράφει.

ΦΗΜΙΟΣ

Ναί, ἂν εἶναι νάρθει, ἄς ἔρθει καλεσμένος!
Πιθώσετε στὰ χέρια μου ὥς ἀσπίδα
πολεμικὴ τὴ λύρα νὰ τὴν κρούσω!
Φέρετε φύλλα τοῦ ἀμπελιοῦ καὶ ζώσετε
τὸ ἀχνὸ νὰ δροσερέψει μέτωπό μου.

Πάλι ἡ καρδιά γερέθει· ἀπάνουθέ μου,
πγέμα, περνᾷς σὰ σίφουνas κι ἀσκώνομαι!
Ἐνα τζιτζίκι κάθεται στὸ νοῦ μου,
στὸ πιδ ἀψηλὸ κλαρί, καὶ τραγουδάει
χαρούμενο, στὴν πύρα τοῦ θανάτου!

(παίζει τὴ λύρα· γύρα του οἱ γυναῖκες χορεύουν
καὶ σιγοτραγουδοῦν·)

Χρυσὸ πλουμίδη στὴν ἑλιά
καθίζω
κι ὅλα τὰ πάντα ἀπὸ ψηλά
τὰ δρίζω!

Ἐγὼ ψωμώνω τὰ σπαρτὰ
κι ἀνοίγω
μὲ τὰ πολλὰ κελαδητὰ
τὸν τρύγο!

Καὶ σχολαρίκι ἀποκρεμῶ
στὸ βίκο
καὶ μέλι μιὰ σταλαματιά
στὸ σῦκο!»

(Τὴν ὥρα κείνη, ψωμοζήτητης καὶ κουρελιάρης, προβαίνει
ὁ Ὀδυσσεύς, κι ἀκουμπάει στὸν παραστάτη τῆς πόρτας του.
Κι ὁ Ἑβμαῖος προχωρᾷ λίγο κι ἀπιθώνει στὴ μέση τοῦ
τραπεζιοῦ τὸ μέγα τόξο.
Ὅλοι ἀνατρεμάξουν κι ὁ χορὸς κόβεται.)

ΕΒΜΑΙΟΣ Νά, πάρτε το! Μὲ γειά σας, μὲ χαρά σας!

ΛΕΙΩΔΗΣ Ὁμιέ!

ΦΗΜΙΟΣ Καλῶς μᾶς ἦρθες, χελιδόνι!

ΕΒΡΥΜΑΧΟΣ Γιατὶ κοιτᾷς τὴ θύρα καὶ τὸ ἀγέρι
σὰν τὸ ζαγάρι δισμίζεσαι;

ΦΗΜΙΟΣ Χτυπᾷ με
παντοῦθε ἡ δσμή, τοῦ ἀνθρώπινου τοῦ αἱμάτου!

ΑΓΕΛΑΟΣ Αὐτὸς ὁ γουρουνᾶς σὰν ἀψιθιά
πικρή, ψακώνει πάντα τὸ κρασί μας!

ΦΗΜΙΟΣ (σὰ νὰ ἐξεγείρεται σὲ φάσμα)
Δὲ σὲ φοβοῦμαι! Τί κρατῶ στὰ σπλάχνα μου
ποὺ τραγουδοῦν, τὴν ἅγια ἀπελπισία
ποὺ τὸν ἀνθὸ τῆς λεφτεριάς καρπίζει!

- ΚΤΗΣΙΠΟΣ** (στὸν Ὀδυσσεύα)
 Αἶ σὺ! τί μουρμουρίζεις γέρο, στ' ἄδεια σου
 τὰ γούλια καὶ σκιφτὸς τηρᾷς ὀλοῦθε;
- ΕΒΜΑΙΟΣ** Τ' ἄσπρα του γένεια, Κτήπισε, λυπήσου!
 καὶ μὴ ξεχνᾷς καὶ σὺ πῶς ἔχεις Κύρη!
- ΚΤΗΣΙΠΟΣ** Δὲ θέμε κλάψες σήμερα! Τραγοῦδιὰ
 κι ἄρνια σφαχτὰ τεριάζουνε στὸ γάμο!
- ΕΒΜΑΙΟΣ** Ὡς βρίσκατε τὸν ξένον, ὅμοια ἄς δώσουν
 οἱ ἄθάνατοι ν' ἀλλάξει σὲ ἄγριο ξόδι
 τοῦ γάμου σας τὸ ἀνόσιο ψῖκι! Δία
 πατέρα, κόψε τὰ ἥπατά τους, σύντας
 μὲ ἀλαλαγμὸ θὰ σκύψουν στὸ δοξάρι
 τοῦ Ὀδυσσεά!
- ΑΝΤΙΝΟΟΣ** Μάθε, οἱ ἄθάνατοι μονάχα
 τίς προσεφκὲς τῶν δυνατῶν γρικοῦνε!
- ΕΒΡΥΜΑΧΟΣ** Αἶ γέρο, στάσου πιά, μὴν ψαχουλέβεις!
- ΚΤΗΣΙΠΟΣ** Τί κλαῖς καὶ δὲ μιλάς;
- ΕΒΜΑΙΟΣ** Θὰ τὸν σκοτώσει!
 Ἄχ! Οἱ Θεοὶ μὲ νόμους κυβερνοῦν
 τόσο σκληροὺς κι ἀνόσιους πού κι ἀκόμα
 τοῦ ἄδικου ἀνθρώπου τὴν καρδιά ντροπιάζουν!
- ΜΕΛΑΝΘ** (ἐρχεται μὲ τὴ σάμνα καὶ τὴν ἀπιθώνει στὸ κατώφλι)
 Ναί, χτύπα τον, καλέ μου, μὴ λυπᾶσαι!
 Φίλους κρυφοὺς νογᾷει μέσ' στὸ Παλάτι μας
 κι ἀδιάντροπα πατάει καὶ φοβερίζει!
 Τώρα, (πῶς νὰ τὸ πῶ πού ἀκόμα τρέμω!)
 γυρνώντας ἀπ' τὴ βρύση βλέπω τοῦτον
 τὸ ζήτουλα κλεφτάτα τὸ κατώφλι
 νὰ δρασκελάει καὶ νὰ κιτάει μὲ φόβο
 τὴ θύρα, τὴν ἀβλήν, ὀλοῦθε. Ξάφνου
 τὸν Ἄργο, τὸ παλιόσκυλο, ἀγναντέω
 ἀπ' τὴν κοπριά πού κοίτεται νὰ ὀρμάει
 κι ὀρθός, σὰ λαγωνιάρης, τὸν ἀγέρα
 λαχανιαστὰ νὰ ὀσμίζεται. Γελώντας
 τοῦ κραῖω: Γιά σου, γέρο, κάποια σκύλα
 διαβατικὴ τὰ νιάτα σοῦ θυμίζει!·
 Δὲν πόσωσα τὸ λόγο καὶ θωρῶ τον
 στὸ ζήτουλα χοιμάει καὶ τὴν οὐρά του

ψηλὰ κουνώντας, γρούζει με ἀναγάλια.
Περιπλεγμένος ἔγλειφε τὰ πόδια του
κι ὡς τὸ θωροῦσε τὰ θολὰ του μάτια
βουρκώναν καὶ τὰ δάκρυα ἀγάλια τρέχαν.

ΕΒΡΥΜΑΧΟΣ Φήμιε, ποῦ πάς;

ΦΗΜΙΟΣ

Νὰ φύγω! Ἡ θύρα ἀκόμα
δὲν ἔκλεισε, μὰ γλίγορα θὰ κλείσῃ!

ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ (Ὁ Τηλέμαχος φαίνεται ἀνάμεσα στὶς κολόνες)
Ξαδιάντροποι μνηστήρες, νά με, φτάνω,
γερός καὶ ζωντανὸς ἀπὸ τὰ ξένα.
Τὴν Ἀθηνᾶ φωνάζω νὰ προβάλλει
καὶ νὰ σειστοῦν οἱ στυλοὶ τοῦ σπιτιοῦ μου!

ΑΝΤΙΝΟΟΣ Σὰν ὄχεντρα φουσκώνεις τὸ λαιμό σου!
Μὰ γλίγορα τὰ δόντια θὰ σοῦ σπάσω.
Τώρα θὰ δεῖς!

ΑΓΕΛΑΟΣ

Σταθῆτε! Ἀφτὸς ὁ ξένος
ἤσκιωσε, ἔφτυς ὡς ἦρθε τὴ χαρὰ μας.
Αἶ μνηστή! γιὰ σήκωσε τὰ χέρια σου
καὶ χτύπα!

ΜΗΝΗΤΗΣ

Νά! νά!

ΑΝΤΙΝΟΟΣ

Ἐλᾶτε, οἱ δύο μας σκύλοι
πιαστήκαν. Κοίτα! Ἐμάνιασε κι ὁ γέρος
καὶ σφίγγει τὰ σαγόνια καὶ τ' ἀσπράδια
στρουφίζει τῶν ματιῶν του.

ΑΓΕΛΑΟΣ

Τὰ κουρέλια
στὴ γῆς πετάει..

ΑΝΤΙΝΟΟΣ

Γιὰ ἰδὲς μερὶ ποὺ ἐκρούσαν!
Δὲς πλάτες!

ΕΒΡΥΜΑΧΟΣ

Ἄ! μοῦ φαίνεται στὰ Τάρταρα
ὁ Μνηστής ἀμήνητος θὰ πάει!

ΑΝΤΙΝΟΟΣ

Νὰ πεῖς, θυμήσου, τοῦ Ὀδυσῆα, πὼς πῆγες
σφαχτάρι στὴς γυναῖκας του τὸ γάμο!

ΕΒΡΥΜΑΧΟΣ

Γειά σου, γέρο! Δὲν τῶλεγα; Κομάτια
τοῦ Μνηστή μας σπάσαν τὰ σαγόνια
καὶ τὰ ρουθούνια τρέχουν αἷμα μάβρο.

ΑΝΤΙΝΟΟΣ Γιατί μολέβεις, γέρο, μὲ κουρέλια
τὸ θαυμαστὸ κορμὶ σου; Λάμπεις, λέω,
σὰ μελισσὸ ταβρὶ ποὺ μὲ δαμάλα
σὲ χλοερὸ λιθάδι ἐρωτοπαίζει.
Μοῦ λέει ἡ καρδιά μου λάδι νὰ σὲ ἀλείψω
κι ὁμάδι νὰ παλέψομε. Τὸ ἀξίζεις.

ΑΓΕΛΑΟΣ Πραματεφτὴς δὲ δείχνεις γιὰ ζητιάνος.
Τὰ στήθια, τὰ μεριά κ' οἱ πλάτες δείχνουν
τραχὴ θαλασσομάχο!

ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ Βγάλετε ὅξω
τὸ σκοτωμένο! Κι ὅμοια μοῖρα γλίγορα
οἱ ἀθάνατοι στοὺς ἄνομους νὰ δώσουν!
(Βγάζουν ὅξω τὸ σκοτωμένο. Ὁ Τηλέμαχος κρυφὰ
στὸν Ὀδυσέα).

Ἔκουσε, ξένε. Ἀπόψε στ' ὄνειρό μου
χαρούμενη ἦ Ἀθηνᾶ μὲ βρῆκε: «Κράτα
γερά, μοῦ κάνει, τὴν ὁρμή σου κ' ἔχε
τὰ μάτια σου στὸ γέρο ξένο πάντα
στηλωμένα. Ὅ,τι γνέψει τὸ βαρὶ του
κεφάλι, κάμε. Ἀφτὸς κρατάει τὴ μοῖρα
τοῦ Παλατιοῦ σου, κι ὅχι ἐσύ, στὰ χέρια του.
Θεὸ προστάζει. Πρόσμενε κ' ὑπάκουε!»

ΟΔΥΣΕΑΣ Σώπαινε, μὴ μιλᾷς καὶ θὰ σοῦ γνέψω.

ΦΗΜΙΟΣ (ποὺ παρακολουθεῖ μακριάθε τοὺς δυὸ νὰ κρυφομιλοῦν).

Ἄκούστε τί θὰ πῶ, τρανοὶ μνηστήρες!
Κακὸ σημάδι ὁ ξένος τοῦτος πλάκωσε!
Κοιτάχτε, δὲ μιλάει, μὰ τριγυρίζει
βαρὴς σὰν κάπρος ποὺ ἄγριοι ζώσαν σκύλοι.
Τὰ μάτια του γιομίσαν αἶμα κι ὁ ἥλιος
θάμπωσε. Κι ὦ! φτερὰ γρικῶ ξερβά μου!

(Οἱ μνηστήρες ταραγμένοι τριγυρνᾷν τὸν Ὀδυσέα.
Αὐτὸς ξεσπάει σὲ γέλιο.)

ΟΔΥΣΕΑΣ Μὴ μὲ φοβᾶστε, δυνατοὶ μνηστήρες,
τῆς μάθρης γῆς πασίχαρα λουλούδια!
Τόσα δεινὰ φουσκώνουν τὴν καρδιά μου,
ποὺ ξέμαθαν τὰ χεῖλιά μου τὸ πρᾶο
χαμόγελο ποὺ φραίνει τοὺς ἀρχόντους.

ΑΝΤΙΝΟΟΣ Τοὺς θερήνους ἄσε, γέρο, καὶ μολόγα,
γιατὶ γυρνᾷς τοῦ κόσμου τὰ λιμάνια :

ΟΔΥΣΣΕΑΣ Γιὰ τὴν κοιλιά τὴν ἄσωτη καράδια
τὴ θάλασα ἀψηφοῦν ἀρματωμένα.
Γιὰ τὴν κοιλιά κ' ἐγὼ γυρνῶ καὶ πέφτω
στὰ πόδια σας : ψωμί γιομίστε, κρέας,
τὶς φούχτες μου, τὴ λύσα τῆς νᾶ γιάνω.
Ἐλεημοσύνη! Ἀντίνοε, μὴ μὲ διώχνεις!
Σὺ βασιλιάς λαμπρὸς στὴν ὄψη δείχνεις
καὶ θάμαδες τὰ χέρια σου νὰ δίνουν
ἀρχοντικά. Κ' ἐγώ, σὰν παραμῦθι
παλιὸ στὸ νοῦ μου τώρα ἀργοσαλέβει
τρισμακάριος λογιόμουν κ' εἶχα σπίτι
πλούσιο, ἀψηλὸ κι ἀντήχαιε μέρα-νύχτα
στὰ γέλοια καὶ τὸ γυιό μου τὸ μονάκριβο
στὴν ἀγκαλιὰ τὸν ἔπαιρνα, κ' ἐφκίουν:
« Παιδί μου, νὰ τρανέψεις καὶ νὰ γίνεις
στὸ τόξο καὶ στὴ γνώση ἀνώτερός μου! »
Καὶ κεῖνο στραταρίζοντας στὸ χῶμα
γλυκὰ πολὺ τὰ πρῶτα λόγια τσέβδιζε
ποὺ φραινουν τὴν καρδιά τοῦ δόλιου ἀνθρώπου.
Τώρα τὸ βιὸς μου ἔχάθη, φορτωμένο
σὲ πλοῖο πρᾶματεφτὴ κοντὰ στὴν Κύπρο.
τὸ γυιό μου σκλάβο ἐπήραν οἱ κουρσάροι
καὶ ποιὸς ξέρει ἢ γυναίκα μου σὲ τίνος
μεγάλου ἀρχόντου κλίνη παίζει κι ἄξιους
γυιὸς τοῦ γεννάει χαρὰ τῶν γερατειῶν μου!

ΑΝΤΙΝΟΟΣ (τὸν χτυπάει)
Οἱ συμφορὲς κ' οἱ κλάψες δὲν ἀγγίζουν
τὴν καρδιά μου· ἄλλα ἐγὼ στὸ νοῦ μου κλώθω:
Τοὺς ἄθλους νὰ διαβῶ μὲ ἀντρεία τοὺς δώδεκα
καὶ τοῦ Ὀδυσῆα τὴν κλίνη νὰ πατήσο!

ΟΔΥΣΣΕΑΣ Δίκαιοι οἱ Θεοὶ τὰ δῶρα δὲν τὰ δίνουν
ὅλα μαζί στὸν ἀνθρώπο· ἐσὺ ὀρίζεις
σῶμα λαμπρὸ κι Ἀπόλλωνα κεφάλι
τὰ ὥρατα σγουρὰ μαλλιά σου θὰ ἐστολίζουν.
Ὅμως στὰ θεῖα σου στήθη γνώμη θρέφεις
ταπεινή, ποὺ ὡς σκουλήκι τρώει καὶ σέπει
τὸ θεῖο καρπὸ τῆς θαυμαστῆς σου νιότης.

- ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ** Κανείς δὲ θέλω σπίτι μου τὸν ξένο
νὰ βρίζει. Ἄντινος, βάρβαρα τοὺς θεῖους
νόμους πατᾶς καὶ λόγο θὰ μοῦ δώσεις!
- ΑΝΤΙΝΟΟΣ** Καὶ σέ, μικρέ μου, γλίγορα θ' ἀρπάξω
ἀπ' τὸ λαιμό, κι ὡς δέρνουν τὸ χταπόδι
στὴ γῆς καὶ παραλυοῦν τοὺς πλοκαμούς του
θὰ σὲ χτυπῶ στὶς πλάκες ὡς νὰ λιώσεις.
- ΚΤΗΣΙΠΟΣ** Στὴ θάλασσα λαγώνεβες τ' ἀχνάρια
τοῦ μισητοῦ κυροῦ νὰ ξετρυπώσεις!
Μὰ πέθανε, μολόγα το, μὴν ντρέπεσαι!
κάπου γελάδια κλέφτοντας στὰ ξένα.
- ΑΓΕΛΛΟΣ** Δὲν εἶταν ἥρωας μὰ ληστής ὁ κύρης σου!
Γιὰ νὰ νικήσει ἀφτὸς καὶ μὲ κουρέλια
ντυνόταν κι ἄλεποῦ πολύγνωνμη, ὄχι
λιόντας, λοξὰ σκαλίζοντας λαγούμια
μὲ πονηριὰς τὴ νίκη ξεγελοῦσε!
- ΟΔΥΣΣΕΑΣ** (κρυφά)
Καρδιά, γερὴ καρδιά μου, καμαρώνω
τὸ χαλινάρι πῶς κρατᾶς καὶ χύνεσαι
σὰ μυτερὴ σαῖτα στὸ σκοπὸ σου,
ὀλοῖσα! Λέω Θεὸς μπορεῖ καὶ νᾶμαι!
- ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ** Στὰ οὐράνια φτάνει ἡ δόξα τοῦ Ὀδυσῆα!
Στὴ γνώμη πρῶτος, πρῶτος καὶ στὴ μάχη!
Τὰ λόγια του ὡς τουλούπες τοῦ χειμῶνα
πέφτουν, πυκνὲς καὶ πρᾶες, κι ὁ νοῦς του ἀσκόνταφτα
σὰν τὸ μυαλὸ τοῦ Δία γεννοβολοῦσε.
Κι ἀνάμεσα στὰ ἀσκέρια, ὡς μέγας πύργος
στεκόταν καὶ καρδιὰ τὰ στήθη γιόμιζαν
ποὺ κι ἀπ' ἀλάργα ἀκόμα τὸν ἀγνάντευαν!
Τὶ στὴν κορφὴ του ὀλόρθη φλόγα ἐσειόταν
ἢ ἀσπέδιστη, σοφὴ παληκαριά του.
Σκυφτὶ τὸ ξύλινο ἄλογο ὄντας ὅλοι
μὲ θρῆνο οἱ καπετάνιοι μετανοιώναν,
τὶ γύρα ἐβόα πυκνὸ τῶν Τρώων τὸ σμάρι,
μόνος ὁ κύρης ὁ δικός μου ἀτάραχος
χαμογελοῦσε, τὶ ἀσφαλτα τὰ φρένα του
κλώθαν, βουβά, τὸ χαλασμὸ τῆς Τροίας!
- ΟΔΥΣΣΕΑΣ** Τηλέμαχε, χαρὰ στὸν κύρη, λέω,
ποὺ ἀξιῶνεται ν' ἀκούσει τέτοιον ὕμνο

τὰ ἐφηβικά τοῦ γυιοῦ νὰ ὑψώνουν χέρια.
Ἄθάνατος ὁποῦχει τέτοιο γόνο!

ANTINOOS (τοῦ πετάει ἓνα κόκαλο)
Νά, δέξου ἀπὸ στήν κεφαλὴ καὶ τράβα
στὸ γενναῖο σου προστάτη νὰ προσπέσεις!

ΦΗΜΙΟΣ Μὴν τὸν χτυπᾶτε! ὦμέ, ποῦ μᾶς γαρεμίζεις,
Μοῖρα! Θωρῶ τὴν Ἀθηναῖ στὴ μέση
νὰ στέκει τῆς ἀβλῆς καὶ ν' ἀκουμπάει,
σιωπώντας, στὸ ἀψηλό, βαρὶ κοντάρι τῆς!
Μᾶς βίγλισε καὶ σεῖ μὲ ἀργὴ φοβέρα
τὸ πάνοπλο κεφάλι. Ἀναμερίζετε,
σιμώνει.. Τὰ μεσόστυλα, τὰ ὥραϊα
τὰ πατερά κ' οἱ μάθροι στύλοι λάμπουν!
ΛΕΙΩΔΗΣ Τὴ θύρα ἀνοίχτε!

ΕΒΡΥΜΑΧΟΣ Πίνω στήν ὑγείᾳ σου,
πεντάγνωμε Ὀδυσέα, γιὰ στὸ ἄσπρο κῆμα
βογγᾶς, γιὰ στὴ στεριά καταπονᾶσαι!
ΦΗΜΙΟΣ (σέρνεται καὶ πιάνει τὰ γόνατα τοῦ Ὀδυσέα).
Λυπήσου μας! Μὴν παίξεις μὲ τέτοια μάνητα
μαζί μας τὸ παιχνίδι τοῦ θανάτου!
Γιατὶ ξαργεῖς καὶ ποιὸν προσμένεις; Χτύπα!
Καιρός! Κανεῖς δὲ λείπει... Κλεῖσ' τὶς θύρες!
Στὸ δίχτι σου, ψαρά, πιαστήκαμε ὅλοι!

ΕΒΡΥΜΑΧΟΣ Φήμε, σὰν ἄντρας μίλα! Ἀπλὰ καὶ τίμια!
ΟΔΥΣΕΑΣ Ντροπὴ σας! Τί φοβᾶστε; Τί μοῦ πιάνεις
τὰ γόνα, Φήμε; Νά, ζητιάνος σέρνομαι
καὶ στὰ τραπέζια τῶν τρανῶν ἀρχόντων
κυλιέμαι, λίγο κρέας νὰ μὲ φιλέψουν.
Συμπάθησέ με, Ἀντίνοε, τί σοῦ μόλεψα
τὸ θεῖο κορμὶ μὲ τ' ἄθλια τοῦτα χέρια μου
ἀγγίζοντάς σε. Νά, μεσίτρες ὅλες
οἱ τέχνες μου στὰ πόδια σου προσπέφτουν.
Θές μέσ' σὲ ὀρθὰ ξιφάρια νὰ χορέψω;
Καμάρα τὸ κορμὶ μου νὰ ζεβλώσω
καὶ νὰ πηδᾷς ἀπάνου μου χορέβοντας;
Μπορῶ μὲ τάβρο ἀκόμα νὰ παλέψω
κι ἀδράχνοντας τὰ κέρατά του, ὁλόρθος
νὰ ζυγισαῶ, στὴ ράχη του γιὰ χάρη σου!
Μὰ θὰ γελάσεις πιότερο ἂν χορέψω,

γυμνὸς τῆς Περσεφόνης τὸ χορό,
καθὼς τὸν συνιθοῦμ' ἑμεῖς στὸν τόπο μας.
Μὲ γέλοια καὶ χαρὲς στὶς ἄρκλες πάνου
τὶς νεκρικές, κάθε ἀνοιξη, τὸν σέρνομε!

ΕΒΡΥΜΑΧΟΣ Φῆμιε, τὴ λύρα πάρε, καὶ συντροφέψε
τὸ νεκρικό χορό του.

ΟΔΥΣΣΕΑΣ Τὸ τραγούδι
τῶν ἀντρειωμένων ποῦχιζαν τὸ κάστρο

τοῦ Χάρου νὰ ξεφύγουν, τὸ θυμᾶσαι;
«Ἄ Θέ μ' καὶ τὶ νὰ γίνηκαν τοῦ κόσμου...»

ΦΗΜΙΟΣ Ναί, ναί, μὰ ἕνας κόμπος κάθεται
στὸ λιγερὸ λαιμό μου καὶ μὲ πνίγει.

ΟΔΥΣΣΕΑΣ Ποὺ μπαίνει στὸ χορό, χορεύει, Φῆμιε!
(Ὁ Φῆμιος τραγουδάει. Ὁ Ὀδυσσεύς χορεύει)

ΦΗΜΙΟΣ Ἄ Θέ μ' καὶ τὶ νὰ γίνηκαν τοῦ κόσμου οἱ ἀντρειωμένοι!
Φκιάνουν τὸ σιδερόκαστρο νὰ μὴ τοὺς ἔβρει ὁ Χάρος.
Τῷφκισαν ὅλο σίδερο καὶ μπήκανε καὶ μέσα.
Κι ὁ Χάρος φανερώθηκε στὸν κάμπο καθαλάρης.
Μάερος εἶν, μάερα φορεῖ, μάερο ν' καὶ τὸ ἄλογό του,
μάερα καὶ τὰ λαγωνικά, μάερος κι ὁ κάμπος ὅλος!
(Ὁ Φῆμιος σταματᾷ καὶ κλαίει).

ΕΒΡΥΜΑΧΟΣ Ἐμπρός, φοβήθης; οἱ ἄντρες δὲ δευλιάζουν
τὸ θάνατο. Κι ἂν εἶναι νᾶρθει, ἄς ἔρθει!
Ὅχτρος κι ἀφτὸς σὰν καὶ τοὺς ἄλλους, Φῆμιε.

ΟΔΥΣΣΕΑΣ (στὸ Φῆμιος)
Θαρεῖς μὲ τὸ τραγούδι καὶ τὸ κλάμα
πὼς ξεγελιέται ἡ Μοῖρα καὶ μερώνει;
Γῆς εἶναι ποὺ διψάει σὰν καταβόθρα
καὶ πίνει τὰ παιδιὰ της, ζὰ κι ἀνθρώπους!

ΑΝΤΙΝΟΟΣ Τραγούδα νὰ μὴ λύσω τὸ λαιμό σου
μὲ τὸ σπαθί! Μαζί μας ποῖον φοβάσαι;

ΗΜΙΟΣ «Κι ἀπὸ μακριὰ τοὺς χαιρετάει κι ἀπὸ κοντὰ τοὺς λέει.
— Γεῖά σας, χαρά σας, ἐρὲ παιδιὰ!- Καλὸ στονε τὸ Χάρο!
Χάρε μου πόθεν ἔρχεσαι καὶ ποῦθε νὰ πηγαίνεις;
— Παιδιὰ μου, καὶ βουλήθηκα νὰ πάρω τὴν ψυχὴ σας!
— Ἐμεῖς ψυχὴ δὲ δίνουμε, τὶ εἴμαστε παληκάκια!
Κι ἀκόμα λόγος εἶτανε κ' ἡ συντυχία κρατιέται,
μὰ ταραχίτσα γίνηκε, τὸ κάστρο δὲν ἐφάνη,

μιὰ συννεφίτσα πλάκωσε πάνου στοὺς ἀντρειωμένους
κ' ἔκλεισαν τὰ ματίκια τους καὶ χάσανε τὸν κόσμο!»

(Ὁ Φήμιος κλαίει. Στὸ κεφαλόσκαλο προβαίνει ἡ Πηνελόπη,
βλέπει τὸν Ὀδυσσεύα νὰ χορέβει τέτοιο χορὸ καὶ γελάει.
Στρέφεται ὁ Ὀδυσσεύς, βλέπει τὴν Πηνελόπη, ντρέπεται
κι ἀκουμπᾷ στὸ στυλό).

ΠΗΝΕΛΟΠΗ Μοῦ φαίνεσαι μὲ γνώση, γέρο, κι ὅμως
ξεχνᾷς πὼς δὲν τιμάει τὰ γερατιά σου
στοὺς νιοὺς μπροστὰ μὲ πῆδους νὰ χορέβεις.
Τρόπους πολλοὺς νὰ βγάζει τὸ ψωμί του
βοῇ καὶ ὁ ἄνθρωπος, πὺν λέω ντροπή· ναι τόσο,
χωρὶς μεγάλη ἀνάγκη, νὰ ξεπέφτει.
Καὶ τώρα, ἂν θές, διατάζω ἐγὼ τὶς δούλες
κρασι γλυκὴ καὶ κρέας νὰ σὲ φιλέψουν.

ΟΔΥΣΣΕΑΣ Ἄν εἶσαι σὺ τὸ θεῖο τῆς Πηνελόπης
κορμί, χαρὰ στὰ μάτια πὺν σὲ βλέπουν!
χωριά καὶ χώρες γύρισα κι ἀλήθεια
τὸ μάτι μου τὶς ὁμορφες ἐχόρτασε
γυναῖκες, κι ὅμως τώρα, σὺν ἀγόρι
πὺν ὁ πόθος του τὸ πλάνταξε, ἀχνοτρέμω
μπροστὰ σου!

ΠΗΝΕΛΟΠΗ Τὴν Ἑλένη, πές, τῆς Σπάρτης
τὴν εἶδες; Θᾶναι πιδ ὁμορφὴ ἀπὸ μένα.
Ἡ σκύλα πόσους βούλιαξε στὸ χῶμα!
Κι ὅμως ἀνθίζει ἡ δόξα της σὴν πᾶσα
γῆς κι ὅλοι ὡς καὶ παιδιά, τὴ λαχταροῦνε!

ΟΔΥΣΣΕΑΣ Ἡ δόξα σου τῆς ἁμυαλῆς Ἑλένης
δὲ μοιάζει! Ἡ γῆς σηκώνει τὸ κορμί σου
καὶ χαίρεται, σὰ χῶμα πὺν ἔχει ἀνθίσει!
Ἐσύ, σὰ μιὰ κολόνα μεσ' στὸ σπίτι
τοῦ ἀντρός σου, ὀρθή, κρατᾷς ψηλὰ τὴ στέγη.
Σὰ λύχνος στέκεσαι ἄγρυπνος καὶ φέγγεις
μὲ ὑπομονή, τ' ἀνώγρια, τὰ κατώγρια!
Καὶ μ' ἔγνοια συντηρᾷς τὰ ζά, τὶς δούλες,
καὶ τὸ φαῖ καὶ τὴ δουλειὰ μοιραῖεις.
Χαρούμενο τὸ σπίτι σου σαλέβει

στό χτύπο τοῦ ἀργαλειοῦ καὶ λὲς μὲ γλύκα
τὸν ἄντρα τὸν καλὸ σου ἀναθιβάνοντας:
«Πανὶ στό νῆμα κόκκινο χτῆς βράδι
νειρέφτηκα. Μὲ βιάς τὰ χτένια παίζετε,
καλές μου, ὄντας ἐρθεῖ νὰ συχναλάξει
σκουτιά, στήν ἀγορὰ νὰ τὸν ζηλέβουν
μὲ τοὺς προεστοὺς σὰν πάει νὰ κουβεντιάσει.
Γιατὶ μοῦ λέν, τὸ κόκκινο γοργόναί.»
Καὶ τώρα πὺν μπροστά μου τὸ ἅγιο θάμα
τῆς γυναικὸς θωρῶ, βλοημένη νᾶναι,
φωνάζω, ἡ γῆς, Κερά, πὺν σὲ σηκώνει!

ΠΗΝΕΛΟΠΗ Τὴν ἄμετρη ἀρετὴ μισοῦν οἱ ἄθῆνατοι
κι ἀσέβεια νὰ περνᾷς νογῶ, τοῦ ἀνθρώπου
τὰ σύνορα στὰ πλούτη γιὰ στὴ φρόνηση.
Κ' ἡ προσταγὴ τῆς Μοῖρας μὲ γνωρίζει
ξανά στήν πολυσύχναστη ἅγια στρατά.
Καὶ τὰ πολλὰ παινάδια δὲ μοῦ στέκουν.
Θεὰ δὲν εἶμαι, μὰ θνητὴ κι ἀνήμερη!

ΟΔΥΣΣΕΑΣ Μὴν πῆρες τὴ λαχτάρα τῆς καρδιάς σου
τῆς Μοῖρας σου, φωνή, Κερά μου;

ΑΓΕΛΑΟΣ Γέρο,
πολλήωρα τῆς βασίλισσας ἐχάρηκες
τὸ λόγο!

ΕΒΡΥΜΑΧΟΣ Τρισχάρὰ στὸν πὺν σαῖτα
ταυνώντας δυνατὴ, Κερά, σὲ φτάσει!
Θεοί, μιὰ προσεφκὴ μονάχα κάνω:
Ἄπ' ὅλους μας ὁ πιδ λαμπρὸς στὴ γνώση,
στὴν ἀρετὴ, στὰ πλούτη, νὰ τὴν πάρει!

ΑΝΤΙΝΟΟΣ Ὁ πιδ γερὸς ἅπ' ὅλους, ἅς σὲ πάρει
κι ἅς σὲ χαρεῖ. Τρανὰ μαζί του φύτρα
θὰ πετάξεις, νὰ ἡσκιώσουν τὴν Ἑλλάδα

ΠΗΝΕΛΟΠΗ Τὰ λόγια σας ἀγγίζουν τὴν καρδιά μου
σὰ βέλη ἀπὸ τοξότες γυμνασμένους.
Καὶ πῶς ν' ἀσκώσω ἐγὼ κεφάλι
νὰ ξεδιαλέξω πὺν ὅλοι ὡς ἄστρα λάμπετε
θεϊκὰ στό σκοτεινὸ τῆς χήρας πέπλο!
Μὰ ἡ Μοῖρα πὺν ὀδηγáει Θεοὺς κι ἀνθρώπους
ἅς διαλέξει. Καίρὸς ν' ἀρχίσει ὁ ἀγώνας!

- Τὸ στόμα τῆς Ἀνάγκης τὸ προστάζει.
Μὰ πρῶτα ἄς ἐφηγηθῶμεν νὰ κατέβει
καλόχαρη ἡ Ἀφροδίτη στὴν ἀβλή μας!
- ΦΗΜΙΟΣ ὦ! νά, σὰ φλόγα πάλι, σὰ μαχαίρι,
σπιθοβολάει στὸ στόμα μου ἡ μανία!
Βασίλισσα, τὸ πόδι τὸ λαμπρὸ σου
μὴ δρασκελίσει τὸ ἄλικο κατώφλι!
- ΠΗΝΕΛΟΠΗ Μὲ κάνεις νὰ τρομάζω, Φήμιε. Θᾶδες
κοράκι κακοσήμαδο γιὰ σπλάχνο!
Μὰ ἐγὼ σκυφτὴ στὴ Μνήμη, ἐντός μου, χαίρομαι
τὸ πρόσωπο μου ἄγνὸ ν' ἀντιφεγγίζει!
- ΕΒΡΥΜΑΧΟΣ Κερά μου, τὸ κατώφλι πάτα το ἄφοβα!
- ΦΗΜΙΟΣ Κερά, στὸ γυαλιστὸ θωρῶ κατώφλι
γιγάντιον ἥσιο ἀντρὸς ποὺ γονατίζει
καὶ δίχως βιά τανυεῖ βουερὸ δοξάρι!
- ΠΗΝΕΛΟΠΗ Τὸν πολυμήχανό ἄντρα μοῦ θυμίζει
καὶ φρίσσω, τὸ γοργό του μάτι πάλι
σὰ νᾶσκισε τὰ σπλάχνα καὶ τὸ νοῦ μου!
- ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ Ἀκόμα ἀφτὸς δῶ μέσα ζεῖ κι ὀρίζει!
- ΠΗΝΕΛΟΠΗ Ἕνας τὰ πάντα, γυιέ μου, ὀρίζει μόνο!
καὶ σὺ, τὸ σπίτι ἀφτὸ μ' εὐλάβεια τίμα.
Μὴν τριγυρνᾷς κουνώντας μὲ μουρμούρες
τὸ λιγδερὸ κεφάλι σου! Τί μέγαρα
πατᾶς βασιλικά καὶ θέλουν σέβας!
- ΟΔΥΣΣΕΑΣ Ἄχ! τί λόγια βαριά νὰ βρῶ νὰ ὑμνήσω
κ' ἐγὼ τὸ σπίτι ἐτοῦτο! Νὰ σὲ κραῶ
παστάδα νυφικιά, πολλὰ πλατί σου!
Γιὰ ἀμπέλι, πάντα ἀτρύγητο, ποὺ οὐρμάζει
τὰ φονικά μέσ' στ' ἄλικά σταφύλια;
Λιμάνι νὰ σὲ πῶ, πηγὴ δροσάτη,
λουτρὸ μὲ μύρα, φῶς, φωτιά, ἀνεροῦσα,
πῶς νὰ σὲ πῶ; Πολύκουπο σὲ μοιάζω
καράβι, μὲ τὸ θάνατο πλωρίτη.
Καὶ σὺ στὴν πλώρα ὀρθὴ μὲ τὴν πνοή σου
τὰ κόκκινα πανιά βαρᾶς, Κερά μου!
- ΠΗΝΕΛΟΠΗ Ξένε, γλυκὰ πρωτῆτερα μοῦ ἐμίλας:
φαρμακερὰ τὰ λόγια τώρα χύνονται
σὰ σφήκες σμάρι ἀπ' τὸ φαρδί σου στόμα.

ΟΔΥΣΣΕΑΣ Κερά, γιὰ τὸ χατήρι σου, τὸν ἄνθρωπο
 λυπόμουν, σὰν τὸν ἔπιανα στὴ μάχη,
 νὰ τὸν σκοτώσω. Τί ἔλεγα θωρώντας τον;
 Μπορεῖ μιὰ Πηνελόπη στὸ κατώφλι του
 νὰ κάθεται πιστή, νὰ τὸν προσμένει!
 Καὶ τώρα νά, τὰ τὴ φύτρα βλαστημῶ,
 Κερά, τοῦ ἀνθρώπου, μπαίνοντας στὸ σπίτι σου!
 Μὰ πάλι, τὴ θνητὴ καρδιὰ πονώντας,
 μὲ σπλάχνος τὴ ντροπὴ τοῦ ἀνθρώπου κρίνω.
 Καλοζωισμένη ὡς εἶσαι, κρίμα χρόνια
 νὰ προσδοκοῦν τὰ νιάτα σου ἓνα γέρο.
 Καλὴ ναι κ' ἡ ἀρετὴ, δὲ λέω, μὰ νᾶναι
 καὶ βολικὴ τῆς πεθυμιάς δουλέφτρα.
 Πόσοι γαμπροὶ τριγύρα σου, καμάρωσε,
 σὲ λαχταροῦν! Στὸ ἄφτι τῆς Ἀφροδίτης
 μολόγα τῆς σὰν ποιὸς σοῦ ἀρέσει ἀπ' ὅλους!
 τὸ ξέρεις, σπλαχνικὴ ναι καὶ θ' ἀκούσει.
 "Ἀχ! νᾶδεναν τὰ πρῶτα ἀκόμα νιάτα
 τοὺς ἀρμούς μου, πὼς θ' ἄρπαζα τὸ τόξο
 κι ὡς τὴν κορφή τοῦ αἰθέρα ἡ δύναμή μου
 θὰ κλάγκαζε, ὡς ἀητός, γιὰ νὰ σὲ φτάσει!

ΠΗΝΕΛΟΠΗ (γελώντας)
 Μὰ γέρασες! Στους νιούς γιὰ κάμε τόπο!
 Μὴ μὲ κρατᾷς. Θὰ γίνει τὸ γραμένο
 Σκλάβοι εἴμαστε στὴ Μοῖρα.

ΟΔΥΣΣΕΑΣ (μόνος)
 Ἐλευτερία,
 πὼς ἀναβρεῖς σὰν ἅγια ἡερομάνα,
 μέσ' ἀπ' τὸ μάθρο βύθος τοῦ θανάτου
 καὶ τὸ φρυμένο νοῦ μου δροσερέβεις!

ΕΒΜΑΙΟΣ Καιρός, βασιλίσά μου. Ὅρθα ἐστηθήκαν
 τὰ δώδεκα πελέκια καὶ προσμένουν.
 Στους ἄντρες τὸ δοξάρι δῶσε!

ΠΗΝΕΛΟΠΗ — Πρῶτας
 τὸ χέρι τῆς θεᾶς νὰ τὸ βλογῇ!
 Καλὴ Ἀφροδίτη, τὸ ἅγιό σου τεντώνοντας
 χεράκι τὴν τυφλὴ μου ὁδήγα Μοῖρα.
 Τοὺς ὄρκους μου δὲν πάτησα, τὸ ξέρεις.
 Σὰν ἔφυγε ὁ καλὸς μου γιὰ τὸ δλέθριο

ταξίδι, ἀγάλια μούπιασε τὸ χέρι
 κι' εἶπε: Πολλοί μας, νοιώθω, θὰ χαθοῦνε
 καὶ πιά τους δὲ θὰ γύρουν στὴν Πατρίδα,
 γιὰτὶ γενναῖοι φουμίζονται κ' οἱ ὀχτροὶ μας
 στὸ κοντάρι καὶ στ' ἄλογα τεχνίτες.
 Νᾶχεις καλὰ τὴν ἔγνοια τοῦ σπιτιοῦ μου,
 τὰ γονικά μου γεροκόμιζε μὲ ἀγάπη:
 τὴ ρίζα τῆς γενιᾶς μου σὰν ποτίζεις
 ἐμὲ θὰ θρέφεις, μάθετο, κι ἄς λείπω.
 Καὶ σύντας δεῖς τὸ πρόσωπο τοῦ γιουῦ μας
 νὰ ἡσκιώνει τὸ χνουδάτο πρῶτο γένειο,
 τότε ἄφησε τὸ σπίτι κι ὅποιον ἄντρα
 διαλέξεις πάρε. Τί' ναι κρίμα, νέα
 κι ὠραία ποὺ θᾶσαι ἀκόμα νὰ μαραίνεσαι
 γιὰ μὲ ποὺ θᾶχω τότε πιά δαγκάσει
 τὴ γῆς γιὰ στὸν ὀγρὸ βυθὸ θὰ λιώνω.
 Μισοῦν τὸ ἀνόργωτο οἱ Θεοὶ χωράφι
 ποὺ ἄσπαρτο, χέρσο, ἀνώφελα ἀγκαθιάζει!·
 Τέτοια στερνὰ φιλώντας τὴ γυναῖκα του
 τὴν ἄμοιρη, παράγγελε ὁ Δυσέας.
 Κ' ἐγώ, σκυφτὴ στὸν ἀργαλειό, στῆς χήρας
 σφιχτὰ μανταλωμένη τὴν ὀρφάνεια,
 τὸν πρόσμενα. Κι ἀξιώθηκα τὸ γιού μου
 νὰ τὸν χαρῶ σὰν ἄντρα πιά τις ὁμορφες
 γυναῖκες νὰ ματιάξει. Ὁρκίζομαι ὅμως
 ἐγὼ ποτὲ δὲ θέλησα νὰ φράνω
 ψυχὴ κατώτερου τοῦ ἀνθρώπου. Πάντα
 τρανὸς ἀπάνουθέ μου ὁ μέγας ἥσκιος!
 Τώρα οἱ Θεοὶ προστάζουν κ' ὑπακούω:
 Μοίρα, τυφλὴ κι ἀγέλαστη μὴν ἔρθεις!
 Τὴν Ἀφροδίτῃ συντροφιὰ σου πάρε,
 νὰ μοῦ διαλέξει τὸ ὄριο παληκάρι
 ποὺ τυχερό' ναι ἀπ' τοὺς Θεοὺς ν' ἀνέθει
 τὴν ἀψηλὴ, βασιλικιά μου κλίνη!

ΟΙ ΧΟΡΕΦΤΡΕΣ

Ψηλὰ ἀποπάνου στὰ σγουρὰ
 κεφάλια σας ἡ Δίκη
 ξαπλώνει τὰ φτερά

καὶ καμπανίζει στὸν ἀγέρα
— Γεῖα καὶ χαρά σου, Πόλεμε πατέρα —
τῇ Νίκη !

Χαρὰ στὸ μπράτσο τὸ τρανὸ
ποῦ ἀνοιεῖ τὸ ἄδρὸ δοξάρι
καὶ κόβει τὸν ἀνθὸ
ποῦ χρόνια βαβαλοῦσε ἡ χήρα !
Τώρα στοῦ πιὸ τρανοῦ τὸν ρήχνεις, Μοῖρα,
τὸ κλινάρι !

Ἄχ ! ὅλα τ' ἀγαθὰ τῆς γῆς
κρατᾷς στὰ δύο σου χέρια.
Μπροστά σου σαλαγεῖς
λαὸ πυκνὸ τὰ χελιδόνια
καὶ στ' ἄσπρα παίζουν γένεια σου τὰ χρόνια
σὰν περιστέρια.

Τὸν δυνατὸ σὰν τὸ ταβρί,
Κύρη, τὸν ἔχεις φίλο !
Χαρὰ στὸν ποῦ θὰ βρεῖ
δόντια γερά στ' ὠριὸ τραπέζι
νὰ δαγκάει τὴ ζωὴ καὶ νὰ τὴν παίζει
σὰ μῆλο !

Σὲ φλογοβόλον ἄτι ὀρθὸς
πῶς τρικυμᾷς τὰ νιάτα !
Καὶ τῆς ρογδιᾶς ὁ ἀνθὸς
πῶς ἀναβρύζει ἀπ' τὰ περβόλια
τῆς ἐφηβείας σάρκας, σὰν τὰ μπόλια
τὰ φλογάτα !

Πατέρα Πόλεμε, μὲ ὀργὴ
μᾶς περιζώνει ἡ φρίκη.
Χτυπᾷ ἡ καρδιά γοργή :
Σὰν τὴ γυναῖκα τὴν καλή, νὰ στέκει,
καὶ μελετάει τοὺς νιούς, πλάτ' στὸ στερνὸ πελέκι,
ὀλόρθη, ἡ Νίκη !

ΟΔΥΣΣΕΑΣ Βάστα, καρδιά μου. Πόνο ἐσὺ δριμύτερο
δὲ βάσταξες ποτέ σου !

ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ (κρυφά)

Γέρο, μίλησε !

ΟΔΥΣΣΕΑΣ Νὰ προσμένεις !

ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ Ὡς πότε ;

ΟΔΥΣΣΕΑΣ Ὡς νὰ σοῦ γνέψω !

ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ Πῶς διατάξεις !

ΟΔΥΣΣΕΑΣ Θεὸς μιλᾷει, διατάζει
καὶ μάχεται βαρὺς μὲ τὸ μυαλό μου !
Μὲ σέβας ἄκουε : Τράβα σὰν τ' ἀλάφια,
τὴ μάνα σου παινώντας, νὰ τοὺς σύρεις
στὰ δίχτια πὺν ξαπλώνω στὴν ἀβλή μας !

ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ Ἐμπρός ! καλὸ τὸ κέρδος, παληκάρια !
Τῆς μάνας μου ποιά μοιάζει γιὰ σὰ πλούτη,
γιὰ στὴν εἰδή, στίς τέχνες καὶ στὰ φρένα ;
Μὰ τί ; νὰ πλέκω ἐγὼ τὸν ἔπαινό της
σωστὸ δὲν εἶναι !

ΦΗΜΙΟΣ Τρέμουν ὅλα μπροστά μου
τὰ ὠραῖα κορμιὰ στὸ φῶς τὸ μολυθένιο
τοῦ θανάτου.. Κ' ἐγὼ μονάχα χαίρομαι
τὸ μάταιο πανηγύρι αὐτοῦ τοῦ κόσμου !

ΛΕΙΩΔΗΣ Κι' ἂν, Ἀφροδίτη, νοιώθω πὼς μονάχα
τοὺς δυνατοὺς φιλέεις, ὅμως θέλω,
πιστέβοντας στὸ θάμα, νὰ τανύσω
τὸ τόξο καὶ τὸ ἀδύνατο νὰ φτάσω.
Τὶ ξέρω πὼς τὸ ἀνέλπιστο ἔφκολό 'ναι.

ΠΗΝΕΛΟΠΗ Ἄλλοί του πὺν τὰ θάρρη του στὸ θάμα
κρεμάει ! Γιὰ τράβα τὸ δοξάρι ! Ἀξίζεις
ὅ,τι μπορεῖ τὸ μπράτσο σου νὰ φτάσει !

ΛΕΙΩΔΗΣ Ἀχ ! δὲ λυγίεται !

ΑΝΤΙΝΟΟΣ Τ' ἄσπρα σου χερᾶκια,
Λειώδη, δὲν πάει χοντρά νὰ τὰ τραχύνουν
ἔργα· στὴν κλίνη πρέπει τοὺς νὰ παίζουν
τὰ χνουδωτὰ παιχνίδια τῆς ἀγάπης.
Παραίτα το ! Τῇ νίκη, μόνο οἱ δύο μας,
Εὐρύμαχε, μποροῦμε, σὰ φοράδα,
νὰ τὴ δαμάσομε !

ΟΔΥΣΣΕΑΣ

Ἀθηνᾶ! Ἀθηνᾶ!

Πηδᾷ ἡ καρδιά μου ὁσμίζοντας τὸ χνῶτο
τοῦ φοβεροῦ κορμιοῦ σου μέσ' στὸ σπίτι μου.
Μὰ θέλω φανερὸ νὰ δῶ σημάδι!

(Βροντή. Μιά ἀλέστρα πετιέται ἀπ' τὴ στοά).

ΑΛΕΣΤΡΑ

Πατέρα Δία, τρανὸ σημάδι ρήχνεις τὴ βροντὴ σου
στὴ μολεμένη γῆς... Ἀφτοὶ παλέθουν
τοῦ ἀφέντη ποιὸς ν' ἀρπάξει τὴ γυναίκα:
μὰ ἐσὺ ψηλά, βροντὴ μου, ξαγρυπνᾷς
κι ἀλέθεις στὰ κεφάλια τους τὸ μάζρο
τῆς γδίκησης καρπό, νὰ μὴ πεθάνουν
οἱ δίκαιες καρδιὲς ἀπὸ τὴν πείνα!

ΑΛΛΗ ΑΛΕΣΤΡΑ (προβαίνοντας κι ἀφτὴ ἀπὸ τὴ στοά σηκώνει τὰ χέρια).

Ἄχ! τὸ στερνὸ τους νᾶλθεα! Πιὰ μοῦσπασε
καὶ δὲν μπορῶ, τὴ μέση μου ὁ χειρόμυλος!
Ποῦ τριγυρνᾷς Ἀφέντη; φανερώσου!
Σοῦ παίρνουν τὴ γυναίκα σου, Ὀδυσέα!

ΟΔΥΣΣΕΑΣ

Βουκέντρα στὰ καπούλια μου σὲ νοιώθω,
πνέμα!

ΕΒΡΥΚΛΕΙΑ

(προβαίνει στὴν οὐρά καὶ κοιτάει τὸν οὐρανὸ).
Βροντὴ, δὲν ἔρχεσαι, ἀνεμίζομαι,
μὲ δίχως καβαλάση! Ναί, φοράδα
τοῦ Ὀδυσέα, τὴν παλιὰν ἀβλή μας γνώρισες
καὶ χλιμιντρίζεις!

ΟΔΥΣΣΕΑΣ

Αἱ πρόγονοι ἀγέλαστοι,
παλιὲς δυνάμεις, ἦρθα καὶ θὰ πνίξω
τ' ἀψηλά σας μνημόρεια στὸ αἶμα κι ὅλα,
γραμμὴ, τὰ στόματά σας πὺν μὲ φώνωζαν
θὰ τὰ μπουχτίσω κρέας, νὰ εἰρηνέψουν!

ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ (κρυφά)

Νογῆθης τὴ βροντὴ; Καλὸ σημάδι!
Τὴ δύναμή μου πιά δὲν τὴν ὀρίζω!
Καὶ σὺ σιωπᾷς! Μὰ πιά δὲ στέργω, ἀμίλητα
νὰ σκύβω σ' ἓνα γέρο! (κάνει νὰ φύγει).

ΟΔΥΣΣΕΑΣ

Μὴ, παιδί μου!
Τηλέμαχε, ἦρθα! Κράτα τὴν καρδιά σου,
δέσε τὰ γόνατά σου μὴν τρικλίζουν!
Τὰ μάτια σου θωροῦν τὸν Ὀδυσέα!

ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ Πατέρα μου !

(κάνει νὰ τὸν ἀγκαλιάσει. Οἱ μνηστήρες τοὺς βλέπουν).

ΟΔΥΣΣΕΑΣ (τὸν διώχνει πέρα)

Παιδί 'σαι καὶ δὲ δύνεσαι
νὰ τὴ δαμάξεις τὴν καρδιά σου ἀκόμα !
Μὴν πέφτεις στὸ λαιμό μου ! Παραμέρισε !

ΦΗΜΙΟΣ

"Α ! ἡ Ἀθηναῖ σᾶς τάραξε τὰ φρένα
καὶ σκέπασε τὰ μάτια σας μὲ πάχνη.
Γελᾶτε μὲ σκιστὰ σαγόνια, ἀδέρφια,
κι ἀνοίξαν βρῦσες δάκρυα στὰ θολὰ σας
τὰ μάτια... Νύχτα μάβρη ἀνηφορώντας,
τὰ γόνατα καὶ τὰ μεριά, τὰ στήθια,
τὶς ὄψεις, τὰ σγουρὰ μαλλιά, σᾶς ζώνει !
Ἀναψε ὁ θρηῆνος, στὸ λαιμό σας κόκινες
τυλίγουνται θελειῖς κ' οἱ τοῖχοι, ὡς πάνου,
τ' ἀνώφλια, τὰ δοκάρια στάζουν αἷμα!

ΑΓΕΛΑΟΣ

"Αν τώρα λές, γιὰ τὸ Δυσέα, μὲ λόγια
σὰ χρησιμοδότης, δίγνωμα, ἄκουσέ με :
Καλῶς νὰ δρίσει, τώρα ποὺ τὸ ἀκράτο
κρασί μου ζώνει τὰ νεφρὰ καὶ κλώθω
στὸ νοῦ μου τῆς γυναίκας του τὴ γλύκα.
Τὰ μάτια μου γεμάτα φῶς σφαλίζουν
τὶ παίρνουνε τὴ γύμνια της στὸν Ἀδῆ !

ΦΗΜΙΟΣ

Χανόμαστε ! ἡ Ἀθηναῖ σαλέβει, ἀγάλια !

ΕΒΡΥΜΑΧΟΣ

Φήμιε, νὰ ἡ θύρα διάπλατη ἀνοιχτή 'ναι !

ΦΗΜΙΟΣ

Νὰ φύγω, πρὶν οἱ θύρες σφαλιχτοῦνε
κ' οἱ αἱματωμένοι στύλοι πρὶ συγκλίνουν
κ' οἱ τοῖχοι καλυβώσουν !

ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ (τοῦ φράζει τὸ δρόμο)

Ποῦ μου πᾶς ;

ΟΔΥΣΣΕΑΣ

"Ασ' τον νὰ φύγει !

ΚΤΗΣΙΠΟΣ

(παίρνει τὸ τόξο)

Πέρα τραβηχτῆτε,
κ' ἐγὼ νὰ δοκιμάσω ! Μύριες ἔτριξαν
βολές στὴ δύναμή μου τὰ δοξάρια !

ΑΝΤΙΝΟΟΣ

Λογὰ, τὶ μοῦ κανκίεσαι ; Νὰ τὰ δώδεκα
πελέκια ὀμπρὸς σου, νὰ καὶ τὸ δοξάρι !

ΕΒΜΑΙΟΣ (πάει κοντά στην δεξώθυρα όπου στέκεται ὁ Δυσέας)

Τὶ στέκεις στὴν δεξώθυρα ; Θὰ χαίρεσαι
καὶ σὺ στὸ γάμο τῆς Κερᾶς μας...

ΟΔΥΣΣΕΑΣ

Ἔβμαιε,
ὁ σκύλος μου μὲ γνώρισε κι ἀκόμα
ἔσύ, πιστέ μου !

ΕΒΜΑΙΟΣ

Ἄχ ! ποιά φωνὴ μὲ κρούει !

ΟΔΥΣΣΕΑΣ

Μὴν ξεφωνᾶς ! Τραβήξον, τὶ δὲν ἦρθα
στὸ ξεπεσμένο ἔτοῦτο μου παλάτι
νὰ σκοτωθῶ, βοσκέ, μὰ νὰ σκοτώσω !
Κοίτα τὰ μάτια, ψάξε τὴν πληγὴ μου
στὰ πόδια, τὴ θυμᾶσαι .. Εἶμαι ὁ Δυσέας !
(Ὁ Ἐβμαιος κρυφὰ τοῦ φιλάει τὰ πόδια)

Σώπα, πιστέ βοσκέ μου ! Νὰ γελοῦμε
δὲν ἔχομε καιρὸ, μήτε νὰ κλαίμε.
Γιὰ πνίξε τὴ χαρὰ βαθιά σου κι ἄκουε
τὶ ὀρίζω. Βγάλε ἄρματα ἀπ' τοὺς τοίχους
καὶ γλίγορα τὶς θύρες σφάλιξε ὅλες.
Κι ἂν σὲ ρωτήσουν τὶ τὰ παίρνεις; Πές τους:
«Φοβᾶμαι μὴν πιαστήτε στὸ μεθήσι
καὶ μ' αἵματα μολέψετε τὸ γάμο !»

Κι ὄντας σοῦ γνέψω δῶσε μου μὲ βιάση
τὸ δοξάρι καὶ στάσου ἐσὺ ξερβὰ μου.
Βοηθὸς μοῦ παραστέκει ἡ Ἀθηνᾶ κι ὅλους
τοὺς ἄνομους σκληρὰ θὰ γδικηθοῦμε !

(Ὁ Ἐβμαιος φέβγει καὶ μαζέβει τ' ἄρματα. Οἱ μνηστῆρες γελοῦνε
μὲ τὸν Κτήσιπο.)

ΕΒΡΥΜΑΧΟΣ Ἄ ! Κτήσιπε, παραίτα καὶ δὲν μέλεται
γιὰ σένα τὸ γλυκὸ τῆς νίκης κέρδος !
(τοῦ παίρνει τὸ τόξο)

ΚΤΗΣΙΠΟΣ Μήτε κι ἄφτὸς νὰ μὴ χαρεῖ τὸν κόρφο
τῆς Πηνελόπης, Δία !

ΠΗΝΕΛΟΠΗ

Σωστὸ δὲν εἶναι
τὸν κάλλιο σου μὲ ξόρκια νὰ βασκαίνεις !
Ἐβρύμαχε, τὸν ἄντρα μου ἂν τὸν ἔβλεπες
στὰ μελαψὰ του χέρια πὼς ἐφοίχτωνε
τὸ τόξο ! Τὸ δεξὸ ταννοῦσε μπράτσο
κι ὥς μὲ τὸ νῶμο χαίρουσιν τὴ σάρκα του

δεμένη καὶ σφιχτή, ὥς μερὶ ταβήσιο !
 Καὶ τὴ νεβρὰ ἀπαλόσερνε στὸ μάβρο
 βυζί του, ἐφτὺς, μὲ μιᾶς, χωρὶς νὰ ἰδρῶσει !
 Μόνο ἀλαφρὰ σφιγγόνταν τὰ λεφκά του
 τὰ δόντια. Κι ὥς πτερούγιασμα κοράκου
 ἢ μακρουλὴ σαῖτα του κλαγκάζοντας
 τὰ δώδεκα πελέκια ξεπερνοῦσε !

ΕΒΡΥΜΑΧΟΣ Σὰν τὴν ἄγνὴ τὴν Ἄρτεμιν ποὺ ἀγγρίζει
 τοὺς σκύλους στὸ κυνήγι, ὅμοιο πυρώνεις
 καὶ μᾶς φρενιάξεις τὸ αἷμα στὰ μηλίγγια.
 Ἄχ ! νὰ δώσει ἡ Ἀφροδίτη ν' ἀξιωθῶ
 παιδιὰ ἀπ' τὸν ἀφράτο σου τὸν κόρφο
 ρίζα λαμπρὴ τῆς φύτρας μου νὰ γίνεις !
 (στὸ ἄγαλμα τῆς Ἀφροδίτης)
 Χαμογελᾷς, Θεὰ Δημόσια, νοιώθοντας
 νὰ τρέμουν στ' ἀπαλά, μικρά σου χέρια
 τὰ πλάσματα τῆς γῆς ἐτούτης ὅλα !
 Τὰ δόντια τῶν ἀντρῶν βαθιὰ σοῦ ἀφήνουν
 τ' ἀχνάρια τοὺς τριγύρα στὸ λαιμό σου
 καὶ δὲ διαλέγεις. Σὲ ὅλους σὺ ξεπέφτεις !
 Μὰ σήκω καὶ ξετίναξε τὸ βάρος
 τοῦ ζώου κι ἀπ' ὅλους τὸν καλῆτερό μας
 στὴν ἀρετὴ, στὸ νοῦ, στὸ γένος, βόηθα !

ΠΗΝΕΛΟΠΗ Ἐβρύμαχε, μοῦ ἀρέσεις, τί τὸν πόθο
 σοφὰ τὸν σμίγεις πάντα μὲ τὸ δίκιο.
 Καὶ τώρα νά, σκυφτὴ στὸ νῶμο ἀπάνου σου,
 κραῖω : Τὰ δόντια σφίγγε, τὴν πνοή σου
 μὴ σπαταλᾷς, γονάτισε καὶ ρίξε !
 Τοὺς δώδεκα ἄθλους πέρασε καὶ πάρε με !
 (Ὁ Ἐβρύμαχος δοκιμάζει τὸ τόξο, μάταια).

ΑΝΤΙΝΟΟΣ Ἀνήμπορος καὶ σὺ τοῦ κάκου ἰδρώνεις !
 Τῆς Πηνελόπης τὰ παινάδια σ' ἔκοψαν.

ΠΗΝΕΛΟΠΗ Τάξε παχιά τραγιά στὴν Ἀφροδίτη !

ΑΝΤΙΝΟΟΣ Μὰ καὶ στὸν Ἄρη !

ΕΒΡΥΜΑΧΟΣ Ἄχ ! δὲν μπορῶ ! Κοπήκαν
 τὰ μπράτσα, τὰ νεφρά μου...

ΠΗΝΕΛΟΠΗ Μὴν τὸ ἀφήνεις,
 Δοκίμασέ το πάλι !

Ἐβρύμαχε.. Γονάτισε καὶ ρίξε !
 Νά, πῶς θυμοῦμαι, ἀφτὸς στὰ χέρια τὸ ἴπαιρνε !
 Πῶς μπόρειε καὶ μὲ μιάς τὸ λίγυζε ὅλο
 κ' ἔφτυς ὡς χελιδόνι ἀντιλαλοῦσε !
 Ἄντρα κατώτερό του ἐγὼ δὲ θέλω !

ΕΒΡΥΜΑΧΟΣ Ἄχ δὲν μπορῶ !

ΠΗΝΕΛΟΠΗ

Ντροπή σου !

ΕΒΡΥΜΑΧΟΣ

Πηνελόπη !

ΠΗΝΕΛΟΠΗ Τὶ σκούζεις ; Δὲν μπορεῖς, παραίτα ! Δῶς το
 καλήτερό σου !

ΕΒΡΥΜΑΧΟΣ (στὸν Ἀντίνοο)

Νά το, Ἀντίνοε, πάρε το !
 Βαθιά μὲ σφάζει ὁ πόνος ποὺ δὲν εἶταν
 γραπτὸ νὰ σὲ ἀνεβάσω στὸ πλατὶ μου
 κρεβάτι. Μὰ θερίζει μου τὸ σπλάχνο
 πικρότερος καημός : ἀντρεῖος δὲν εἶμαι
 σὰν τὸ Δυσέα κι ἀθάνατη θὰ μείνει
 στὰ γένη τῶν ἀνθρώπων ἢ ντροπή μου !

ΠΗΝΕΛΟΠΗ Πιὸ δυνατὸς στὸ νοῦ καὶ στὴν καρδιά
 μοῦ ἐφάνταζες μὰ τώρα πιά τοῦ ὠραίου
 τοῦ Ἀντίνοου δὲν ξεφέβγω τὴν ἀγκάλη !

(στὴν ὁξώθυρα προβαίνει ὁ Λαέρτης, μόνος)

ΕΒΜΑΙΟΣ Λαέρτη !

ΠΗΝΕΛΟΠΗ

Μὲ βαθειὰ χαρά, πατέρα,
 τὸ ἀρχοντικό σου σὲ θωρεῖ ἀπὸ τόσα
 χρόνια.. Καλῶς μᾶς ἦρθες !

ΛΑΕΡΤΗΣ

Τὶ μὲ θέλεις ;

ΠΗΝΕΛΟΠΗ Ἐγώ ;

ΛΑΕΡΤΗΣ

Νάρθῳ δὲ μήνησες ;

ΠΗΝΕΛΟΠΗ

Πατέρα,

στὸν ἀψηλό σου ἐτοῦτο θρόνο. ἀνέβα.
 (στὸν Ὀδυσέα) Κουνήσου, γέρο . . Βόηθα τον νὰ φτάσει !
 Χάρη χρωστῶ, σὲ κείνον ποῦ μὲ ψέμα
 καλόδεχτο, σὲ φέρνει στὸ Παλάτι.

ΛΑΕΡΤΗΣ

Ἄχ! ἓνα ἀγέρι ἀνάλαφρο τὰ φύλλα
σαλέθει τῆς καρδιάς μου καὶ τ' ἀνοίγει!
Νά, τώρα, μιὰ θεϊκὴ παρθένα, κόρη
σὰ νᾶταν βασιλιᾷ, γλυκὰ μοῦ πιάνει
τὸ χέρι καὶ μοῦ κραίνει μὲ φωνούλα
τόσο ἀπαλὴ ποὺ ὁ νοῦς μου ἐγαληνέφτη
κ' ἡμερο φῶς μοῦ ἐχύθη στ' ἄγρια φρένα.
«Παποῦ, στὰ μέγαρά σου σὲ προσμένουν
νὰ πᾶς· ἐγὼ τὰ γέρικα πατήματα
σιγὰ παρακρατώντας θὰ στηλώνω.
Μὴ βιάζεσαι· ἡ γιορτὴ θ' ἀρχίσει ὥς φτάσεις
μονάχα κι ἀνεβείς στὸ μέγα θρόνο σου!»
Κ' ἐγώ, τὸν ἄσπρο νῶμο τῆς ἀγγίζοντας,
στρατί, στρατί, μαζί της ἦρθα κ' ἐνοιωθᾶ
τόσο ψιλὴ ἀλαφράδα ποὺ τὴ νιότη μου
θυμήθηκα. Κι ὥς πήγαινα, τὰ πάντα
λαγάριζαν ἐντὸς μου κ' ἡ θολάδα
σὰν καταχνιὰ πρωϊνὴ στὸν ἥλιο ἐσθυοῦσε!

ΕΒΜΑΙΟΣ

Ὁ νοῦς του πῶς ξανάρθε! Κοίτα σίγουρα
πόσο δουλέβει ἡ γλώσσα καὶ τὸ μάτι του!
Κάποιος καλὸς Θεὸς στὰ σύγκαλά του
τὸν ἔφερε.

ΟΔΥΣΣΕΑΣ

(κρυφά)

Ἀθηνᾶ! ξεκρίνω τὸ ἄχραντο
τὸ χέρι σου τὰ ζάλα νὰ στερεώνει
καὶ νὰ φωτᾷ τὰ φρένα τοῦ κυροῦ μου!
Ἄχ! τόσο θεοτικὸ καλὸ ποτέ μου
δὲν τὸλπιζα!

ΑΝΤΙΝΟΟΣ

Γυρνᾷς σὺν κλέφτης κι ἄλλα
τὰ χεῖλια ἀνοιγοκλείς λοξὰ θωρώντας!

ΚΤΗΣΙΠΟΣ

Αἶ γουρουνᾶ! τί κρύβεις τὰ ὅπλα! Κάτου!

ΕΒΜΑΙΟΣ

Φοβᾶμαι μὴν πιαστῇτε στὸ μεθήσι
καὶ μὲ αἵματα μολέσετε τὸ γάμο.

ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ

Φέρτε κρασί! Γιομίστε τὰ ποτήρια!
Αἶ Κτήσιπε! ἄσ' τὸν χοιροτρόφο κ' ἔλα
νὰ πιεῖς στὴ γειὰ τοῦ νιόγαμπρου!

ΑΝΤΙΝΟΟΣ

Κεράστε

καὶ τὸ βρωμιάρη ψωμοζήτη.. Θέλω

καὶ στὸ πιὸ ταπεινὸ σκουλήκι, ὥς ἥλιος
νὰ λάμπω πρὸς φτωχοὺς καὶ πλούσιους ἴσα
φωτᾷ. Καὶ σύ, Ἀφροδίτη, πρὸς μεστῶνεις,
σὰ μῆλα, τὰ σγουρὰ τῆς κόρης στήθη
κι ἀντρεῖς τὰ λιγνὰ μεριά τῶν ἄγουρων,
κατέβα μὲ θυμὸ καὶ λύσε σπάζοντας
τὴ ζώνη τῆς καλῆς μου Πηνελόπης.
Ξένε, καὶ σύ στήν Ἀφροδίτη ἐφκήσου!

ΟΔΥΣΣΕΑΣ Ποιὰν Ἀφροδίτη ; Ὁ νοῦς μου ἔμένα, μάθε,
δὲ νοιάζεται γιὰ Κύπρηδες καὶ μήτε
γιὰ τὰ καλὰ τῆς κλίνης δῶρα ! Τὶ ἄλλοι
μὲ κυθερνοῦν ἔμὲ Θεοί :

(κάνει σπονδὴ) Ἀθηνᾶ μου !
ἔσε φωνάζω, ἀδάμαστη παρθένα,
πρὸς πάνοπλη πετιέσαι ἀπ' τὸ κεφάλι
τοῦ πολυμήχανου τοῦ ἀνθρώπου κι ὅλη
λάμψη, σοφία καὶ δύναμη σαλέξεις !

ΕΒΡΥΜΑΧΟΣ Ἀτσαλόγλωσσε, Ἀντίνοε, τί μοῦ τρέμεις ;

ΑΝΤΙΝΟΟΣ (στὸν Ὀδυσσεά)
Μὴ μὲ κοιτᾷς ! Τὰ μάτια σου βασκαίνουν,
παλιόγερε ! Τὶ κλείνετε τίς θύρες ;
Ἀνοίχτε ! Δὲν μπορῶ, μὲ κρούει ὁ ἀγέρας !
(στὸν Τηλέμαχο) Καὶ σύ, τί μοῦ ἄρματώθης ;

ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ Τὸ κρασί
σὲ βάρεσε κ' ἡ γλῶσσα σου τραβλίζει !
Παραίτα ἐφτὺς τοῦ γίγαντα τὸ τόξο !
Καὶ σύ μὲ τόσους, μάνα, μεθησμένους,
μὴ στέκεις ! Στὸ βωμὸ τὸν ἀλειτούργητο
τῆς Ἀθηνᾶς, καιρὸς νὰ πᾶς, βασίλισσα,
καὶ τὴ σθυμένη θράκα του ν' ἀνάψεις !
Βόδια ἑκατὸ θὰ τῆς προσφέρω ἀπόψε !
Κανεῖς τοὺς ἄξιους στοῦ Ὀδυσσεά τὴν κλίνη
ν' ἀνέβει ! Κ' οἱ Θεοὶ τὸ γάμο ἀλλάζουν !
Ἐβρύκλεια, κ' οἱ γυναῖκες ὅλες, γλίγορα
προστάζω σας, στ' ἀνώγια ν' ἀνεβῇτε.
Κι ἂν τύχει ν' ἀκουστοῦν φωνές, τίς θύρες
μὴν ἀνοίξετε, κ' οἱ ἄντρες μοναχοὶ τοὺς
θὰ τὰ βολέψουν ὅλα, μὴ σᾶς νοιάζει !

Παπούλη, κάθου ἐσύ, ὡς Θεὸς γενάρχης
στὸ θρόνο σου ἀψηλά ! Καὶ βλόγα, ὦ ρίξα,
σεβάσμια τῆς γενιάς μου, τὰ παιδιὰ σου
καὶ τ' ἀγγόνια, ἀπὸ τὰ ὕψη σου, σὰ Δίας.

ΟΔΥΣΣΕΑΣ Τηλέμαχε, θαρρῶ πὼς εἶναι δίκιο
ἢ σεβαστὴ Βασίλισσα νὰ μείνει.
Τοὺς θεοὺς θὰ βοηθήσω ν' ἀληθέψουν
καὶ νὰ τελέψῃ ὁ γάμος ὁ μοιρόγραφτος !
Ἕνας μνηστήρας μένει ἀκόμα. Κάμε
ὑπομονή, Κερά, παρακαλῶ σε !

ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ Ἰσόθεε ξένε, νὰ ἡ σειρά σου, χτύπα !
Καὶ σύ, μητέρα, μείνε' στὸν ἀγώνα
τὸ νικητὴ νὰ στεφανώσῃς ἄντρα !

ΠΗΝΕΛΟΠΗ Βογγᾶ ἡ καρδιά κακὸ σὰ ν' ἀνεμίζεται !
(Πέφτει τὸ τόξο ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ Ἀντίνοου. Ὁ Ἑβμαῖος
τὸ παίρνει).

ΑΝΤΙΝΟΟΣ Μὴν τὸ παίρνεις τὸ δοξάρι ! Φέρτο πίσου !

ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ Ἐγὼ 'μαι ὁ νοικοκύρης καὶ προστάζω:
Βοσκέ, τοῦ γέρου δῶσε τὸ δοξάρι
νὰ θυμηθεῖ τὰ νειάτα του !

(Ὁ Ὀδυσσεὺς ἀρπάζει τὸ τόξο· χτυπάει τὴ νεβρὰ καὶ ἀπὸ τὴ λαλεῖ σὰ
χελιδόνι. Γνέφει τοῦ Ἑβμαίου καὶ τοῦ Τηλέμαχου καὶ στέκονται
δεξόξερβά του. Ρήχνει τὰ κουρέλια του. Σὰ Θεός).

ΛΑΕΡΤΗΣ ΚΑΙ
ΠΗΝΕΛΟΠΗ

Ὁ Δυσσεὺς !

ΟΔΥΣΣΕΑΣ, Καλῶς σᾶς βρῆκα ! Ποῦ μοῦ πάτε ; Οἱ θύρες
κλείσαν. Αἶ σύ, γυναῖκα, στὴ γωνία
στριμώξου ! Εἴμαι ὁ Δυσσεὺς ! Νά, μὲ γνώρισε
καὶ μὲ χαρὰ ἡ νεβρὰ χελιδονίζει !
Καὶ στὶς βαρεῖές μου φοῦχτες λάμπει ὁ θάνατος,
γαλήνια, ὡς κεραβνὸς σὲ δίκαιο χέρι !